

Vergaderjaar 1985–1986

19529

Vaststelling van titel 7.17 (verzekering) en titel 7.18 (lijfrente) van het nieuwe Burgerlijk Wetboek

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van Wet tot vaststelling van titel 7.17 (verzekering) en titel 7.18 (lijfrente) van het nieuwe Burgerlijk Wetboek.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 16 mei 1986

Beatrix

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is de titels 7.17 (verzekering) en 7.18 (lijfrente) van het nieuwe Burgerlijk Wetboek vast te stellen;

Zo is het dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Titel 17 van Boek 7 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek wordt als volgt vastgesteld:

TITEL 17

Verzekering

AFDELING I

Algemene bepalingen

Artikel 7.17.1.1. 1. Verzekering is een overeenkomst waarbij de ene partij, de verzekeraar, zich tegen het genot van premie jegens haar

wederpartij, de verzekeringnemer, verbindt tot het doen van een of meer uitkeringen, en bij het sluiten der overeenkomst voor partijen geen zekerheid bestaat, dat, wanneer of tot welk bedrag enige uitkering moet worden gedaan, of ook hoe lang de overeengekomen premiebetaling zal duren. Zij is hetzij schadeverzekering, hetzij sommenverzekering.

2. Persoonsverzekering is de verzekering welke het leven of de gezondheid van een mens betreft.

Artikel 7.17.1.1a. 1. Onder uitkering is begrepen een prestatie anders dan in geld.

2. Onder verwezenlijking van het risico wordt verstaan het zich voordoen van het voorval waarvan de verzekeraar het risico op zich heeft genomen.

Artikel 7.17.1.2. De bepalingen van deze titel zijn niet van toepassing op herverzekering.

Artikel 7.17.1.4. 1. De verzekeringnemer is verplicht vóór het sluiten van de overeenkomst aan de verzekeraar alle feiten mede te delen die hij kent of behoort te kennen, en waarvan, naar hij weet of behoort te begrijpen, de beslissing van de verzekeraar of, en zo ja, op welke voorwaarden, hij de verzekering zal willen sluiten, afhangt of kan afhangen.

2. Indien de belangen van een bij het aangaan van de verzekering bekende derde worden gedekt, omvat de in lid 1 bedoelde verplichting mede de feiten die deze kent of behoort te kennen, en waarvan naar deze weet of behoort te begrijpen, de beslissing van de verzekeraar afhangt of kan afhangen. De vorige zin mist toepassing bij persoonsverzekering.

3. Betreft een persoonsverzekering het risico van een derde die de leeftijd van zestien jaren heeft bereikt, dan omvat de mededelingsplicht ook de feiten die deze kent of behoort te kennen en waarvan, naar hij weet of behoort te weten, de beslissing van de verzekeraar afhangt of kan afhangen.

4. De mededelingsplicht betreft niet feiten die de verzekeraar reeds kent of behoort te kennen, en evenmin feiten, die niet tot een voor de verzekeringnemer ongunstiger beslissing zouden hebben geleid.

5. De verzekeringnemer is slechts verplicht feiten mede te delen omtrent zijn strafrechtelijk verleden of omtrent dat van derden, voor zover zij zijn voorgevallen binnen de acht jaren die aan het sluiten van de verzekering vooraf zijn gegaan.

6. Indien de verzekering is gesloten op de grondslag van een door de verzekeraar opgestelde vragenlijst, kan deze zich er niet op beroepen dat vragen niet zijn beantwoord, of feiten waarnaar niet was gevraagd, niet zijn medegedeeld, en evenmin dat een in algemene termen vervatte vraag onvolledig is beantwoord, tenzij is gehandeld met het opzet de verzekeraar te misleiden. Een in algemene termen vervatte vraag is niet gericht op feiten omtrent het strafrechtelijk verleden.

Artikel 7.17.1.5. 1. De verzekeraar die ontdekt dat aan de in artikel 4 omschreven mededelingsplicht niet is voldaan, kan de gevolgen daarvan slechts invoeren indien hij de verzekeringnemer binnen twee maanden na de ontdekking op de niet-nakoming wijst onder mededeling dat hij zich zijn rechten dienaangaande voorbehoudt. De vorige zin geldt niet in geval van de verwezenlijking van het risico vóór of binnen twee maanden na de ontdekking.

2. De verzekeraar die ontdekt dat de verzekeringnemer heeft gehandeld met het opzet hem te misleiden of die bij kennis van de ware stand van zaken geen verzekering zou hebben gesloten, kan de overeenkomst binnen twee maanden daarna met dadelijke ingang opzeggen.

3. De verzekeringnemer kan de overeenkomst met dadelijke ingang opzeggen binnen twee maanden nadat de verzekeraar overeenkomstig lid

1 heeft gehandeld of zich bij de verwezenlijking van het risico op de niet-nakoming van de mededelingsplicht beroept. Bij persoonsverzekering kan de verzekeringnemer de beëindiging beperken tot de persoon, wiens risico het beroep op de niet-nakoming of het voorbehoud daartoe, betreft.

Artikel 7.17.1.6. 1. Indien aan de in artikel 4 omschreven mededelingsplicht niet is voldaan, bestaat alleen recht op uitkering overeenkomstig de leden 2 en 3.

2. De bedongen uitkering geschiedt onverkort, indien de niet of onjuist meegedeelde feiten van geen belang zijn voor de beoordeling van het risico, zoals dit zich heeft verwezenlijkt.

3. Indien aan lid 2 niet is voldaan, maar de verzekeraar bij kennis van de ware stand van zaken en bij overigens gelijke voorwaarden een hogere premie zou hebben bedongen, of de verzekering tot een lager bedrag zou hebben gesloten, wordt de uitkering verminderd naar evenredigheid van hetgeen de premie meer of de verzekerde som minder zou hebben bedragen.

4. In afwijking van de leden 2 en 3 is geen uitkering verschuldigd indien de verzekeringnemer of de derde, bedoeld in artikel 4 lid 2 of lid 3, heeft gehandeld met het opzet de verzekeraar te misleiden, of indien deze bij kennis van de ware stand van zaken geen verzekering zou hebben gesloten.

Artikel 7.17.1.6a. De verzekeraar kan zich niet beroepen op de vernietigingsgronden als bedoeld in de artikelen 3.2.10 lid 3 en 6.5.2.11.

Artikel 7.17.1.8. 1. De verzekeraar geeft zo spoedig mogelijk een akte, polis genaamd, af, waarin de overeenkomst is vastgelegd. De vorige zin geldt niet indien de aard van de overeenkomst afwijkend gebruik rechtvaardigt en de verzekeringnemer bij afgifte van de polis geen belang heeft.

2. Nadat de polis door de verzekeringnemer als bewijs is aanvaard, wordt door overeenkomst tegenover de verzekeraar slechts door geschrift bewezen.

3. Op wijzigingen in de overeenkomst, tot stand gekomen nadat de polis als bewijs is aanvaard, zijn de leden 1 en 2 van overeenkomstige toepassing.

4. Indien een door een verzekeraar afgegeven bewijsstuk verloren is gegaan, geeft hij desverlangd tegen vergoeding van de kosten een nieuw bewijsstuk af. De vorige zin geldt niet indien het bewijsstuk aan toonder of order is gesteld, en evenmin bij verzekering van goederen die door middel van documenten plegen te worden verhandeld.

Artikel 7.17.1.9. Alle mededelingen waartoe de bepalingen van deze titel of de overeenkomst de verzekeraar aanleiding geven, geschieden schriftelijk. De verzekeraar kan zich daarbij houden aan de laatste hem bekende woonplaats van de geadresseerde.

Artikel 7.17.1.10 Het niet nakomen van de verplichting tot betaling van de vervolgpremie kan eerst leiden tot beëindiging of schorsing van de verzekeringsovereenkomst of de dekking, nadat de schuldenaar vruchteloos is aangemaand tot betaling binnen een termijn die niet eindigt voor het verstrijken van een maand zowel na de vervalddag als na de aanmaning. De eerste zin geldt niet voor het geval bedoeld in artikel 6.1.8.8 onder c.

Artikel 7.17.1.10a. De verzekeraar kan opeisbare premie, de schade wegens vertraging in de voldoening daarvan en de kosten, bedoeld in artikel 6.1.9.2 lid 2 onder c, verrekenen met hetgeen hij aan de tot uitkering gerechtigde schuldig is, ook indien deze geen schuldenaar van de premie is. Dit laatste geldt niet bij verzekeringen als bedoeld in artikel 7.17.1.8 lid 4, tweede zin.

Artikel 7.17.1.11. 1. Heeft een tussenpersoon zich bij de verzekeringsovereenkomst tegenover de verzekeraar tot betaling van premie en kosten als eigen schuld verbonden, dan is de verzekeringnemer jegens de verzekeraar gekweten voor zover de premie en kosten voor rekening van de tussenpersoon zijn gekomen of aan deze zijn voldaan. De verzekeringnemer is tot vergoeding van die premie en kosten aan de tussenpersoon gehouden.

2. Is een uitkering verschuldigd geworden, dan is de verzekeraar desgevorderd, ongeacht rechten van derden, gehouden daarvan aan de tussenpersoon zoveel af te dragen als deze ingevolge het in lid 1 bepaalde van de verzekeringnemer heeft te vorderen. Is de verzekeringnemer krachtens de verzekeringsovereenkomst tot de uitkering gerechtigd, dan heeft de verzekeraar eenzelfde verplichting ten aanzien van andere verzekeringen waarbij dezelfde nemer en dezelfde tussenpersoon zijn betrokken.

3. De verzekeraar die voornemens is een uitkering te doen aan een ander dan de tussenpersoon, verzoekt deze laatste om binnen tien dagen het bedrag op te geven, dat deze ingevolge lid 1 van de verzekeringnemer heeft te vorderen. Indien de tussenpersoon daaraan gevolg geeft, draagt de verzekeraar voor zoveel mogelijk het opgegeven bedrag aan hem af. Heeft de verzekeraar hieraan voldaan of heeft de tussenpersoon binnen de gestelde termijn niets opgegeven, dan staat het de verzekeraar vrij aan de ander de nog verschuldigde uitkering te doen.

4. De leden 2 en 3 missen toepassing:

a. bij verzekeringen als bedoeld in artikel 8 lid 4, tweede zin, tenzij de verzekeringnemer tot de uitkering is gerechtigd;

b. bij verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor zover degeen tegenover wie de tot uitkering gerechtigde aansprakelijk is, niet schadeloos is gesteld.

5. Het in lid 2, tweede zin, bepaalde mist bovendien toepassing:

a. indien op het recht op uitkering een pandrecht rust als bedoeld in artikel 3.9.1.3;

b. bij onverplichte verzekering tegen aansprakelijkheid voor zover degeen tegenover wie de tot uitkering gerechtigde aansprakelijk is, niet schadeloos is gesteld.

Artikel 7.17.1.12. 1. Behoudens het geval van opzet van de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde om de verzekeraar te misleiden is geen premie verschuldigd indien in het geheel geen risico is gelopen. Indien over een vol verzekeringsjaar geen risico is gelopen, is over dat jaar geen premie verschuldigd. De verzekeraar heeft recht op een billijke vergoeding van de te zijnen laste gekomen kosten.

2. Gedurende één maand na afloop van een vol verzekeringsjaar waarin geen risico is gelopen, mag elke partij de overeenkomst met ingang van het nieuwe verzekeringsjaar opzeggen. Deze opzegging heeft geen rechtskracht, indien risico is gelopen tussen de aanvang van het nieuwe verzekeringsjaar en de opzegging.

3. Is slechts risico gelopen over een kleiner aantal zaken of een kleinere hoeveelheid dan was verzekerd, dan zijn de leden 1 en 2 van toepassing voor zover geen risico is gelopen.

Artikel 7.17.1.12a. Behalve bij opzegging wegens opzet de verzekeraar te misleiden, wordt bij tussentijdse opzegging de lopende premie naar billijkheid verminderd.

Artikel 7.17.1.13. 1. Bij opzegging tegen het einde van een verzekeringsperiode teneinde verlenging van de overeenkomst te verhinderen, wordt een termijn van twee maanden in acht genomen.

2. De verzekeringnemer en, tenzij het een persoonsverzekering betreft, de verzekeraar kunnen een overeenkomst die is aangegaan voor een

periode van meer dan vijf jaar, of die voor zulk een periode is verlengd, opzeggen tegen het einde van elk vijfde jaar binnen die periode. Daarbij geldt de in lid 1 genoemde termijn.

3. Indien de verzekeraar de voorwaarden van de overeenkomst ten nadele van de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde wijzigt, is de verzekeringnemer gerechtigd de overeenkomst op te zeggen tegen de dag waarop de wijziging ingaat, en in ieder geval gedurende één maand nadat de wijziging hem is meegedeeld.

4. De verzekeraar kan een persoonsverzekering niet beëindigen of wijzigen op grond van verzwaring van het gezondheidsrisico, voor zover dat is gelegen in de persoon van degenen, die de verzekering betreft.

Artikel 7.17.1.14. 1. Zodra de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde van de verwezenlijking van het risico op de hoogte is, of behoort te zijn, is hij verplicht aan de verzekeraar de verwezenlijking te melden. Dit geschiedt zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is.

2. De verzekeringnemer en de tot uitkering gerechtigde zijn verplicht binnen redelijke termijn de verzekeraar alle inlichtingen en bescheiden te verschaffen welke voor deze van belang zijn om zijn uitkeringsplicht te beoordelen.

3. De verzekeraar kan het vervallen van het recht op uitkering wegens niet-nakoming van de in de leden 1 en 2 bedoelde verplichtingen slechts bedingen voor het geval hij daardoor in een redelijk belang is geschaad.

4. Het recht op uitkering vervalt indien de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde de in de leden 1 en 2 bedoelde verplichtingen niet is nagekomen met het opzet de verzekeraar te misleiden.

Artikel 7.17.1.15. 1. Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden. Niettemin verjaart de rechtsvordering bij verzekering tegen aansprakelijkheid niet voordat zes maanden zijn verstreken nadat de vordering waartegen de verzekering dekking verleent, binnen de voor deze geldende verjarings- of vervaltermijn is ingesteld.

2. De verjaring wordt gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt. Een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij bij aangetekende brief en onder vermelding van het voormelde gevolg, ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak af te wijzen.

3. In geval van afwijzing verjaart de rechtsvordering door verloop van zes maanden, tenzij binnen die termijn overeenkomstig artikel 3.11.16 is gestuit.

Artikel 7.17.1.16. 1. Van de artikelen 6a, 8, 11 en 12a kan niet worden afgeweken.

2. Van de artikelen 9, eerste zin, 13 leden 1, 2 en 4, en 14 leden 1, eerste zin, 2 en 3 kan niet ten nadele van de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde worden afgeweken.

3. Van de artikelen 4 tot en met 6, 10, 13 lid 3 en 15 kan niet ten nadele van de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde worden afgeweken indien de verzekeringnemer een natuurlijk persoon is en hij de verzekering sluit anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

AFDELING 2

Schadeverzekering

Artikel 7.17.2.1. Schadeverzekering is de verzekering strekkende tot vergoeding van vermogensschade die de verzekerde zou kunnen lijden.

Artikel 7.17.2.2. In deze afdeling wordt onder verzekerde verstaan degene die in geval van door hem geleden schade krachtens de verzekering recht heeft op vergoeding, onverschillig of hij tevens verzekeringnemer is.

Artikel 7.17.2.4. Onverminderd het in artikel 5 bepaalde dekt de overeenkomst, behoudens beding of voorbehoud in andere zin, slechts belangen van de verzekeringnemer.

Artikel 7.17.2.4a. 1. De verzekeringnemer kan de aanwijzing van een derde aan wie in geval van schade een uitkering moet worden gedaan, slechts herroepen met medewerking van de verzekeraar of van de derde; met betrekking tot een reeds gevallen schade kunnen hij en de verzekeraar de aanwijzing ook niet gezamenlijk ongedaan maken.

2. De derde kan de aanwijzing aanvaarden zodra de schade is gevallen waarop de aanwijzing betrekking heeft.

3. Door de aanvaarding van de aanwijzing wordt de derde verzekerde ten aanzien van de schade waarop de aanwijzing betrekking heeft.

Artikel 7.17.2.5. 1. Bij koop en overdracht van een zaak of een beperkt recht waaraan een zaak is onderworpen, gaan de rechten en verplichtingen uit de verzekering die het belang van de vervreemder bij het behoud van de zaak dekt, met het risico op de koper en de verkrijger over. Hetzelfde geldt voor bijkomstige verzekeringen die bij diezelfde overeenkomst tot stand zijn gekomen. De leden 3 en 4 van artikel 6.5.3.3 zijn van toepassing.

2. De overeenkomst vervalt een maand nadat zij op de nieuwe verzekerde is overgegaan, tenzij deze binnen die termijn aan de verzekeraar verklaart de overeenkomst voort te zetten. In dat geval kan de verzekeraar binnen twee maanden nadat de verklaring is afgelegd, de overeenkomst met inachtneming van een termijn van een maand opzeggen.

3. Premies verschijnen voordat de nieuwe verzekerde heeft verklaard de overeenkomst voort te zetten, zijn uitsluitend door de verzekeringnemer verschuldigd.

4. Het in lid 2 bepaalde leidt niet tot verlenging van de duur van de overeenkomst noch tot beperking van het recht tot opzegging uit anderen hoofde.

5. De leden 1 tot en met 4 missen toepassing, indien de verzekering de verkrijger aanwijst als derde, bedoeld in artikel 4a.

Artikel 7.17.2.5a. Bij verzekeringen als bedoeld in artikel 7.17.1.8 lid 4, tweede zin, geldt de houder van de polis als verzekerde, mits het verzekerde belang bij hem berust. De artikelen 7.17.2.4a en 7.17.2.5 missen hier toepassing.

Artikel 7.17.2.5b. Indien in het geval van verzekering van een zaak de verzekeringnemer overlijdt, kunnen zijn erfgenamen en de verzekeraar de overeenkomst binnen negen maanden daarna met inachtneming van een termijn van een maand opzeggen.

Artikel 7.17.2.8. De verzekeraar vergoedt geen schade veroorzaakt door de aard of een gebrek van de verzekerde zaak.

Artikel 7.17.2.9. 1. De verzekeraar vergoedt geen schade, die de verzekerde met opzet of door eigen grove schuld heeft veroorzaakt.

2. Opzet of schuld van de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot van de verzekerde geldt als opzet of eigen schuld van de verzekerde.

Artikel 7.17.2.9a. De verzekeraar vergoedt geen schade veroorzaakt door oorlog of oorlogsgeweld.

Artikel 7.17.2.9b. Indien een verzekering welke het risico dekt van het ontstaan van vorderingen van derden terzake van aansprakelijkheid uit de wet of overeenkomst, bepaalde erkenningen door de verzekerde verbiedt, heeft overtreding van dat verbod geen gevolg voor zover de juistheid van die erkenningen wordt bewezen.

Artikel 7.17.2.12. 1. De verzekerde som is het hoogste bedrag van de schadevergoeding tot uitkering waarvan de verzekeraar als gevolg van eenzelfde voorval kan worden verplicht, behoudens het bij artikel 22 bepaalde.

2. Door een uitkering als bedoeld in lid 1, wordt de verzekerde som niet verminderd.

Artikel 7.17.2.13. Tenzij de overeenkomst anders meebrengt, worden partijen geacht een gebouw naar zijn herbouwwaarde, en andere zaken naar hun vervangingswaarde te hebben verzekerd. Vervangingswaarde is het bedrag benodigd voor het verkrijgen van naar soort, kwaliteit, hoeveelheid, staat en ouderdom gelijkwaardige zaken.

Artikel 7.17.2.18. 1. Indien de verwezenlijking van het risico op handen is of reeds is aangevangen, zijn zowel de verzekeringnemer als de verzekerde naar mate elk hunner daartoe in de gelegenheid is, verplicht binnen redelijke grenzen alle maatregelen te nemen, die tot voorkoming of vermindering van schade kunnen leiden.

2. De verzekeraar vergoedt de kosten aan het nemen van de in lid 1 bedoelde maatregelen verbonden, en de schade aan zaken die daarbij worden ingezet.

Artikel 7.17.2.21. 1. Er is totaal verlies, wanneer een zaak:

- a. is tenietgegaan,
- b. zo is beschadigd dat zij heeft opgehouden een zaak van de verzekerde soort te zijn, of
- c. buiten de macht van de verzekerde is geraakt en herkrijging niet is te verwachten.

2. Bij totaal verlies vergoedt de verzekeraar de waarde van het goed.

3. Heeft de verzekeraar in het geval van lid 1 onder c voldaan aan zijn verplichting en wordt het daarna mogelijk de zaak te herkrijgen, dan heeft de verzekeraar ter keuze van de verzekerde recht op terugbetaling van de vergoeding of op overdracht van de zaak.

4. De verzekeraar vergoedt in geval van verzekering tegen vervangings-, herbouw- of nieuwwaarde bij gedeeltelijke schade te zijner keuze hetzij de kosten van herstel en de waardevermindering naar verkoopwaarde ondanks herstel, hetzij de verzekerde waarde van de onbeschadigde zaak verminderd met de verkoopwaarde van de restanten.

5. Indien het bedrag van de verzekerde som lager is dan de waarde die aan de schadeberekening ten grondslag ligt, wordt de vergoeding volgens de leden 2 en 4 verminderd naar evenredigheid van hetgeen dat bedrag lager is dan de waarde.

Artikel 7.17.2.22. 1. De in artikel 18 bedoelde vergoeding en de redelijke kosten tot het vaststellen van de schade gemaakt, komen ten laste van de verzekeraar, ook al zou daardoor, tezamen met de vergoeding van de schade, de verzekerde som worden overschreden.

2. Indien de naar de grondslag van de verzekering berekende waarde van de onbeschadigde zaak niet ten volle is verzekerd, komt de in artikel 18 bedoelde vergoeding slechts met overeenkomstige toepassing van artikel 21 lid 5 ten laste van de verzekeraar.

Artikel 7.17.2.24. De verzekerde zal krachtens de verzekering geen vergoeding ontvangen waardoor hij in een duidelijk voordeliger positie

zou geraken. De vorige zin mist toepassing bij voorafgaande taxatie van de waarde van een zaak tot stand gekomen krachtens een aan een deskundige opgedragen beslissing of krachtens een beslissing van partijen overeenkomstig het advies van een deskundige.

Artikel 7.17.2.24a. 1. Indien dezelfde schade door meer dan een verzekering wordt gedekt, kan de verzekerde met inachtneming van artikel 24 elke verzekeraar aanspreken. De verzekeraar is daarbij bevoegd de nakoming van zijn verplichting tot schadevergoeding op te schorten totdat de verzekerde de andere verzekeringen heeft genoemd.

2. De verzekeraars hebben onderling verhaal opdat ieder zijn deel draagt, naar evenredigheid van de bedragen waarvoor een ieder afzonderlijk kan worden aangesproken. De verzekerde is jegens de verzekeraars afzonderlijk verplicht zich te onthouden van elke gedraging die ten koste van dezen afbreuk doet aan hun onderling verhaal.

3. De bij eenzelfde verzekering betrokken verzekeraars zijn niet verder aansprakelijk dan voor hun evenredig deel van hetgeen in totaal ten laste van die verzekering komt.

Artikel 7.17.2.25. 1. Indien de verzekerde terzake van door hem geleden schade anders dan uit verzekering vorderingen tot schadevergoeding op derden heeft, gaan die vorderingen bij wijze van subrogatie op de verzekeraar over voor zover deze, al dan niet verplicht, die schade vergoedt. De verzekerde moet zich onthouden van elke gedraging welke aan het recht van de verzekeraar tegen die derden afbreuk doet.

2. De verzekeraar kan de vordering waarin hij is gesubrogeerd, of die hij door overdracht heeft verkregen, niet ten nadele van het recht op schadevergoeding van de verzekerde uitoefenen.

3. De verzekeraar krijgt geen vordering op de verzekeringnemer, een mede-verzekerde, de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot van een verzekerde, noch op de bloedverwanten in de rechte lijn van een verzekerde en hun niet van tafel en bed gescheiden echtgenoten, noch op huigenoten of werknemers van een verzekerde. Deze regel geldt niet voor zover zulk een persoon jegens de verzekerde aansprakelijk was wegens een omstandigheid welke, zo zij aan de verzekerde zelf was toe te rekenen, aan diens recht op de verzekeringsuitkering afbreuk zou hebben gedaan.

Artikel 7.17.2.25a. 1. Van de artikelen 24 en 25 lid 2 en lid 3, eerste zin, kan niet worden afgeweken.

2. Van artikel 9b kan niet ten nadele van de verzekerde worden afgeweken.

AFDELING 3

Sommenverzekering

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 7.17.3.1. Sommenverzekering is de verzekering waarbij het onverschillig is of en in hoeverre met de uitkering schade wordt vergoed. Zij is slechts toegelaten bij persoonsverzekering en bij verzekeringen welke daartoe bij algemene maatregel van bestuur, zonodig binnen daarbij vast te stellen grenzen, zijn aangewezen.

Artikel 7.17.3.2. In deze afdeling wordt verstaan onder verzekerde: degene op wiens leven of gezondheid de verzekering betrekking heeft; onder begunstigde: degene die tot het ontvangen van een uitkering is aangewezen. Onder uitkering zijn de bedragen, bedoeld in de artikelen 13 lid 2, 15 lid 2, 16 en 17 begrepen.

Artikel 7.17.3.4. 1. De verzekeringnemer kan door schriftelijke mededeling aan de verzekeraar:

a. zichzelf of, al dan niet naast zichzelf, één of meer derden als begunstigde aanwijzen, hetzij als hoofdgerechtigde, hetzij als beperkt gerechtigde;

b. het recht op uitkering onder bewind stellen;

c. een beschikking als onder a of b bedoeld herroepen of wijzigen.

2. De verzekeraar kan een aanwijzing of een wijziging daarvan afwijzen, indien zij de nakoming van zijn uitkeringsverplichting onredelijk zou bemoeilijken. Hij oefent dit recht uit door binnen een maand na de aanwijzing of de wijziging de verzekeringnemer van zijn afwijzing in kennis te stellen.

3. Het bewind over een recht op uitkering heeft dezelfde rechtsgevolgen als een bij uiterste wilsbeschikking ingesteld bewind, met dien verstande dat

a. de termijnen bedoeld in de artikelen 4.4.7.2 leden 1 tot en met 3 en 4.4.7.3 aanvangen op het tijdstip waarop de uitkering of de eerste van een reeks uitkeringen opeisbaar wordt, en

b. het bewind, voor zover het niet in het belang van een ander dan de begunstigde is ingesteld, ook eindigt wanneer de verzekeringnemer en de begunstigde een gemeenschappelijk besluit tot opheffing schriftelijk ter kennis van de bewindvoerder brengen.

4. Een aanwijzing van een begunstigde als hoofdgerechtigde tot zekerheid of tot aflossing van een schuld geldt als een aanwijzing tot pandhouder.

Artikel 7.17.3.4a. 1. Tenzij van een andere bedoeling blijkt, vervalt de aanwijzing van een begunstigde, indien hij overlijdt vóórdat een uitkering waarop de aanwijzing betrekking had, opeisbaar is geworden.

2. Is de begunstigde in hoedanigheid aangeduid, dan wordt de aanwijzing vermoed te zijn gedaan ten behoeve van hem die deze hoedanigheid bezit ten tijde dat de aanwijzing volgens artikel 5 lid 1, onder b tot en met e, onherroepelijk wordt. Indien de begunstigde zowel bij naam als in hoedanigheid is aangeduid, wordt de aanwijzing vermoed te zijn gedaan ten behoeve van de bij naam aangewezen begunstigde.

3. In afwijking van het in lid 2 bepaalde strekt de begunstiging steeds ten behoeve van de begunstigde wiens aanwijzing door aanvaarding onherroepelijk is geworden, terwijl hij de in de aanwijzing aangeduide hoedanigheid bezat.

4. Zijn de als zodanig aangeduide erfgenamen van de verzekeringnemer of van de verzekerde als begunstigten aangewezen, dan worden daaronder diegenen verstaan die als erfgenamen tot de nalatenschap zijn geroepen, ongeacht of zij haar hebben aanvaard. Zij zijn tot de uitkering gerechtigd in dezelfde verhouding als waarin zij tot de nalatenschap zijn geroepen.

5. Zijn als zodanig aangeduide kinderen als begunstigten aangewezen, dan worden daaronder hun afstammelingen bij plaatsvervulling begrepen.

6. Indien een uitkering door de dood van de verzekerde opeisbaar wordt en deze en een begunstigde derde gelijktijdig zijn overleden, dan wel indien beiden zijn gestorven en men niet kan weten wie het eerst is overleden, valt, tenzij van een andere bedoeling blijkt, de uitkering niet aan die begunstigde ten deel.

7. Zolang geen derde als begunstigde is aangewezen, of indien er na het opeisbaar worden van een uitkering geen aanwijzing van een begunstigde blijkt te zijn die gevolg heeft, komt het recht op uitkering toe aan de verzekeringnemer of zijn nalatenschap. Indien echter het risico een einde neemt door het overlijden van de verzekeringnemer en deze in enige gemeenschap was gehuwd, valt het recht op uitkering onder de in de vorige zin omschreven omstandigheden in die gemeenschap.

Artikel 7.17.3.5. 1. De aanwijzing van een derde als begunstigde kan niet worden herroepen:

a. indien die derde haar heeft aanvaard;

- b. indien het risico is geëindigd door het overlijden van de verzekeringnemer;
  - c. indien een uitkering opeisbaar wordt of de eerste termijn van een reeks van uitkeringen ingaat;
  - d. indien de verzekerde is overleden door een van het risico uitgesloten doodsoorzaak;
  - e. indien de verzekeringnemer is overleden en de overeenkomst dit gevolg daaraan verbindt.
2. Wanneer een aanwijzing volgens lid 1 onherroepelijk is, kan de verzekeringnemer zijn uit de overeenkomst voortvloeiende rechten slechts met schriftelijke toestemming van de begunstigde uitoefenen, of daarover beschikken, indien daardoor diens rechtspositie zou worden gewijzigd.

Artikel 7.17.3.6a. 1. De begunstigde derde verkrijgt zijn recht op uitkering door aanvaarding van zijn aanwijzing. In afwijking van artikel 6.5.3.5 lid 3 kan hij slechts aanvaarden door een tot de verzekeraar gerichte verklaring. Tenzij de aanwijzing onherroepelijk is volgens artikel 5 lid 1 onder b tot en met e, kan de begunstigde slechts schriftelijk aanvaarden met op gelijke wijze aan de verzekeraar kenbaar gemaakte toestemming van de verzekeringnemer.

2. Is de aanwijzing volgens artikel 5 lid 1 onder b tot en met e onherroepelijk geworden, dan kan de begunstigde derde zijn aanwijzing door een tot de verzekeraar gerichte verklaring afwijzen.

Artikel 7.17.3.7. Is de aanwijzing van een begunstigde derde onherroepelijk volgens artikel 5 lid 1 onder b tot en met e, en heeft deze zijn aanwijzing niet afgewezen, dan kan ten laste van die begunstigde beslag worden gelegd onder de verzekeraar. Vanaf het tijdstip dat het executoriaal beslag is gelegd of het conservatoir beslag in een executoriaal beslag is overgegaan, wordt de begunstigde derde geacht zijn aanwijzing te hebben aanvaard voor zover de executie strekt. De eerste zin geldt niet in het geval van artikel 21 lid 5.

Artikel 7.17.3.7a. 1. Onder de verzekeringnemer of een begunstigde kan geen beslag worden gelegd op enig uit de verzekering voortvloeiend recht, tenzij hun rechten aan toonder of order zijn gesteld.

2. Zijn de rechten van de verzekeringnemer of de begunstigde aan toonder of order gesteld, dan kunnen deze rechten niet krachtens artikel 474a, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering worden verkocht, doch dient de executie te worden voortgezet door beslag onder de verzekeraar overeenkomstig artikel 475 en volgende van dat wetboek.

Artikel 7.17.3.7b. 1. Aan degene die ten laste van de verzekeringnemer beslag onder de verzekeraar heeft gelegd, kan een rechtshandeling, na de beslaglegging door of met medewerking van de verzekeringnemer of de begunstigde verricht, niet worden tegengeworpen.

2. Aan degene die ten laste van de onherroepelijk aangewezen begunstigde beslag onder de verzekeraar heeft gelegd, kan een rechtshandeling, na de beslaglegging door of met medewerking van de begunstigde verricht, niet worden tegengeworpen.

Artikel 7.17.3.7c. 1. Ondanks faillissement blijft uitsluitend de verzekeringnemer bevoegd tot aanwijzing van een begunstigde, tot wijziging van een zodanige aanwijzing en tot verlening van toestemming tot aanvaarding van een aanwijzing.

2. Een handeling als bedoeld in lid 1, die de verzekeringnemer tijdens het faillissement verricht, werkt niet ten nadele van de boedel zolang het faillissement de verzekering omvat.

Artikel 7.17.3.7d. Levering van de rechten van de verzekeringnemer vereist een daartoe bestemde akte en schriftelijke mededeling daarvan aan de verzekeraar door de verzekeringnemer of de verkrijger. Artikel 3.9.2.3 mist toepassing.

Artikel 7.17.3.8. Aan de overeenkomst kunnen geen rechten worden ontleend door degenen die de verwezenlijking van het risico opzettelijk teweeg heeft gebracht.

Artikel 7.17.3.8a. Van de vormvoorschriften van de artikelen 4 lid 1 en 6a lid 1, tweede zin, en van de artikelen 7a en 8 kan niet worden afgeweken.

§ 2. *Levensverzekering*

Artikel 7.17.3.9. Levensverzekering is de in verband met het leven of de dood gesloten sommenverzekering met dien verstande dat ongevalverzekering niet als levensverzekering wordt beschouwd.

Artikel 7.17.3.9a. De artikelen 13 lid 1, 15 lid 1 en 16, en artikel 25 voor zover het op deze bepalingen betrekking heeft, missen toepassing bij verzekeringen strekkende tot voorziening in de kosten van lijkbezorging. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen hiervoor nadere maatstaven worden gesteld. De waarde van deze verzekeringen en de uit deze verzekeringen voortvloeiende rechten zijn niet vatbaar voor beslag en blijven buiten faillissement van de verzekeringnemer en vereffening van zijn nalatenschap.

Artikel 7.17.3.12a. 1. Behoudens het elders in deze titel bepaalde kan de verzekering niet door de verzekeraar worden opgezegd of ontbonden, noch krachtens enig beding vervallen.

2. Behoudens het elders in deze afdeling bepaalde kan de verzekeraar de verzekering slechts afkopen of premievrij voortzetten met medewerking van de verzekeringnemer, verkregen na het aangaan van de overeenkomst.

Artikel 7.17.3.13. 1. De verzekeringnemer heeft het recht de verzekering die stellig voorziet in een of meer uitkeringen, door de verzekeraar te doen afkopen. Door afkoop eindigt de verzekering. De afkoopwaarde komt de verzekeringnemer toe.

2. Indien de verzekering premievrije waarde heeft, komt de verzekeringnemer het recht toe, haar premievrij te doen voortzetten tegen verminderde bedragen. Dit recht kan worden uitgesloten voor het geval dat bij zulke premievrijmaking de hoogte van de verminderde uitkering beneden een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen grens zou blijven.

Artikel 7.17.3.14. 1. De verzekeringnemer heeft het recht de verzekering als bedoeld in artikel 13 lid 1 tot het bedrag van de afkoopwaarde bij de verzekeraar te belenen op bij deze gebruikelijke voorwaarden.

2. De verzekeraar mag het bedrag dat hij terzake van de belening betaalt, vermeerderd met rente en kosten, voor zover het hem niet wordt terugbetaald, in mindering brengen op de contante waarde van periodieke uitkeringen, en inhouden op betalingen uit hoofde of ten laste van de verzekering.

Artikel 7.17.3.15. 1. Het niet-betalen van vervolgpremie heeft eerst gevolg, indien de verzekeraar na de vervaldag de verzekeringnemer, de begunstigde, indien deze zijn aanwijzing heeft aanvaard, en de pandhouder door een mededeling op dat gevolg heeft gewezen en betaling binnen een daarbij op ten minste één maand gestelde termijn is uitgebleven.

2. Indien betaling is uitgebleven, wordt de verzekering die premievrije waarde heeft, premievrij voortgezet tegen verminderde bedragen of, indien de overeenkomst daarin voorziet, voortgezet door middel van verrekening van de premie en de bedongen rente en kosten met de afkoopwaarde. Bestaat geen recht op voortzetting als in de vorige zin bedoeld, dan eindigt de verzekering, en heeft de verzekeringnemer bij een verzekering die afkoopwaarde heeft, recht op die waarde.

3. In afwijking van lid 1 kan worden bedongen dat van de vervalddag af rente en kosten verschuldigd zijn.

Artikel 7.17.3.16. Overlijdt de verzekerde ten gevolge van een van het risico uitgesloten oorzaak en heeft de verzekering afkoopwaarde, dan wordt de verzekeraar een bedrag verschuldigd gelijk aan de afkoopwaarde berekend naar de dag voorafgaande aan het overlijden. Dat bedrag komt de begunstigde toe. Heeft de verzekering geen afkoopwaarde, maar wel premievrije waarde, dan wordt de verzekeringnemer geacht de dag vóór het overlijden het recht te hebben uitgeoefend als bedoeld in artikel 13 lid 2 en wordt de verzekerde geacht te zijn overleden door een niet van het risico uitgesloten oorzaak.

Artikel 7.17.3.16a. 1. Indien de leeftijd of het geslacht van de verzekerde onjuist is opgegeven, wordt de verzekering geacht te zijn gesloten tot de aan de juiste leeftijd of het juiste geslacht aangepaste uitkering, of uitkeringen, bij handhaving van de overeengekomen premie. De artikelen 7.17.1.5 en 6 en 7.17.3.17 missen in zoverre toepassing.

2. Lid 1 mist toepassing indien de verzekeraar bij kennis van de juiste leeftijd of het juiste geslacht geen verzekering zou hebben gesloten.

Artikel 7.17.3.17. 1. Indien een verzekering die de verzekeringnemer krachtens wet of overeenkomst kan doen afkopen, overeenkomstig artikel 7.17.1.5 wordt opgezegd, verkrijgt de verzekeringnemer recht op de afkoopwaarde van de dag vóór haar beëindiging.

2. De begunstigde verkrijgt recht op een op gelijke wijze berekend bedrag, indien de verzekeraar bij het einde van het risico een beroep doet op de gevolgen van het niet nakomen van artikel 7.17.1.4. Zou echter de toepassing van artikel 7.17.1.6 lid 2 of 3 tot een hogere uitkering leiden, dan verkrijgt de begunstigde daarop aanspraak.

3. De verzekeraar die ingevolge artikel 7.17.1.5 de verzekeringnemer op het niet nakomen van artikel 7.17.1.4 wijst onder voorbehoud van zijn rechten of die de gevolgen van dat niet nakomen inroept, stelt de begunstigde die zijn aanwijzing heeft aanvaard, en de pandhouder daarvan in kennis.

Artikel 7.17.3.20. 1. Pandrecht kan, behalve op een recht op uitkering, worden gevestigd op de rechten van de verzekeringnemer uit een verzekering als bedoeld in artikel 7.17.3.13 lid 1, tenzij de bevoegdheid tot het doen afkopen is uitgesloten.

2. De verzekeringnemer die een pandrecht heeft gevestigd, kan zijn uit de overeenkomst voortvloeiende rechten slechts met schriftelijke toestemming van de pandhouder uitoefenen, indien daardoor diens rechtspositie zou worden gewijzigd.

3. Nadat de schuldenaar in verzuim is gekomen, kunnen de verzekeringnemer en de pandhouder overeenkomen dat de pandhouder bevoegd wordt over de verzekering op andere wijze te beschikken, dan uit de wet voortvloeit.

Artikel 7.17.3.20a. 1. Het pandrecht gevestigd op de rechten van de verzekeringnemer, geeft de pandhouder slechts de bevoegdheid tot belening van de verzekering overeenkomstig artikel 14 tot ten hoogste het bedrag van zijn vordering. Hij kan die bevoegdheid slechts uitoefenen

indien de schuldenaar in verzuim is gekomen en nadat hij daarna zijn voornemen tot belenen ten minste een maand tevoren schriftelijk aan de verzekeringnemer heeft medegedeeld. Door de uitoefening der bevoegdheid eindigt het pandrecht. De verzekeraar is niet gehouden te onderzoeken of de schuldenaar in verzuim is.

2. Neemt het risico een einde, dan komt het pandrecht te rusten op de uitkering als op een vordering op de verzekeraar, die deze mag betalen. De hoogte van die vordering belooft het bedrag van de afkoopwaarde op de dag welke aan het einde van het risico voorafgaat. Dit pandrecht gaat boven een pandrecht gevestigd op het recht op een uitkering.

Artikel 7.17.3.20b. Indien het pandrecht rust op een uitkering, treedt voor de toepassing van de artikelen 3.9.2.7 en 3.9.2.14 en artikel 490b van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de begunstigde voor de pandgever in de plaats.

Artikel 7.17.3.21. 1. De rechten van een verzekeringnemer uit een verzekering als omschreven in artikel 13 lid 1 kunnen worden uitgewonnen door derdenbeslag onder de verzekeraar en in faillissement; voor de wijze van uitwinning wordt de verzekeringnemer geacht een vordering op de verzekeraar te hebben, die deze kan betalen.

2. Uitwinning kan geschieden tot het bedrag van de afkoopwaarde verminderd met hetgeen de verzekeraar reeds vóór de uitwinning krachtens de wet of een overeenkomst met de verzekeringnemer op de uitkering mocht inhouden.

3. Indien de verzekering moet leiden tot een lijfrente, blijft het bepaalde in lid 1 buiten toepassing tot een zodanig bedrag tot verzekering van een jaarlijkse uitkering voor de begunstigde vanaf het bereiken van de leeftijd van 65 jaar ter grootte van tweemaal het ouderdomspensioen bedoeld in artikel 9 lid 1 onder b van de Algemene Ouderdomswet (Stb. 1985, 181). Artikel 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van overeenkomstige toepassing.

4. Uitwinning laat de aanspraken van een derde, wiens aanwijzing als begunstigde vóór de aanvraag van het beslag of het faillissement onherroepelijk is geworden, onverlet.

5. Eindigt het verzekerde risico tijdens het beslag of het faillissement, dan wordt de uitwinning voortgezet, ook al verliest de verzekeringnemer zijn rechten.

6. De verzekeraar mag het bedrag dat hij ter zake van de uitwinning betaalt, vermeerderd met rente en kosten, voor zover het hem niet wordt terugbetaald, in mindering brengen op de contante waarde van periodieke uitkeringen, en inhouden op de betalingen uit hoofde of ten laste van de verzekering.

7. Het bedrag dat op de uitkeringen in mindering wordt gebracht, komt ten laste van iedere rechthebbende naar evenredigheid van de grootte van zijn uitkering. De omstandigheid dat een uitkering in haar geheel of in het geheel niet kan worden uitgenomen, heeft geen invloed op het bedrag dat over de overblijvende uitkeringen ten hoogste kan worden overgeslagen.

8. Betaling door de verzekeraar wegens uitwinning vóór het einde van het verzekerde risico heeft dezelfde gevolg als betaling wegens belening onder de bij de verzekeraar gebruikelijke voorwaarden.

Artikel 7.17.3.21a. 1. De in artikel 21 lid 2 bedoelde afkoopwaarde is in geval van beslag die van de dag waarop de verzekeraar de verklaring van artikel 476a of artikel 477a lid 1 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aflegt.

2. Eindigt het verzekerde risico voordat de verzekeraar zijn verklaring heeft afgelegd, dan geldt de afkoopwaarde van de dag welke aan het einde van het risico voorafgaat. Wordt alsdan echter een uitkering verschuldigd aan de verzekeringnemer zelf of aan zijn erfgenamen als zodanig, dan is deze in haar geheel voor uitwinning vatbaar.

3. Het onherroepelijk worden van de aanwijzing van een derde als begunstigde tijdens een beslag werkt niet ten nadele van de beslaglegger. Ten nadele van degene die nadien beslag legt, werkt het slechts, indien alsdan het verzekerde risico is geëindigd.

4. Het beslag eindigt met de betaling door de verzekeraar van het bedrag waarvoor het beslag geldig is, ook indien het verzekerde risico dan niet is geëindigd.

5. Een beslag dat wordt gelegd voordat een uitkering aan de verzekeringnemer onvoorwaardelijk is verschuldigd, strekt zich niet tot de vordering op die uitkering uit, behoudens het in artikel 21 lid 5 bepaalde.

Artikel 7.17.3.21b. 1. In geval van faillissement is de in artikel 21 lid 2 bedoelde afkoopwaarde die van de dag waarop de curator tegenover de verzekeraar aanspraak op betaling maakt.

2. Eindigt het verzekerde risico voordat de curator aanspraak op betaling heeft gemaakt, dan geldt de afkoopwaarde van de dag die aan het einde van het risico voorafgaat. Wordt alsdan later een uitkering verschuldigd aan de verzekeringnemer zelf of aan zijn erfgenamen als zodanig, dan is deze in haar geheel voor uitwinning vatbaar. Wordt een uitkering aan een ander verschuldigd, dan zijn de artikelen 23 tot en met 23b van toepassing.

3. De curator is slechts met schriftelijke toestemming van de verzekeringnemer bevoegd tot uitoefening van de bevoegdheden die deze ter zake van afkoop en belening der verzekering heeft. Deze toestemming behoeft hij ook voor overdracht.

4. De rechten van de verzekeringnemer en de uitkering zijn tijdens de duur van het faillissement niet langer vatbaar voor uitwinning vanaf de dag waarop de curator de beschikking heeft gekregen over het bedrag waarvoor hij de verzekering heeft uitgewonnen of waarvoor hij haar op die dag had kunnen uitwinnen, zo zij niet overeenkomstig lid 3 was beleend of overgedragen.

5. De rechten van de verzekeringnemer en de uitkering zijn tijdens de duur van het faillissement evenmin vatbaar voor uitwinning vanaf de dag waarop een derde met instemming van de verzekeringnemer aan de curator het bedrag ter beschikking heeft gesteld waarop deze op die dag aanspraak had kunnen maken.

6. Hetgeen in dit artikel en in artikel 21 is bepaald omtrent uitwinning in faillissement, is van overeenkomstige toepassing op uitwinning in de vereffening van de nalatenschap van de verzekeringnemer volgens afdeling 4.5.3 van Boek 4.

Artikel 7.17.3.23. 1. Uitkeringen krachtens een verzekering als bedoeld in artikel 13 lid 1, welke zijn bestemd voor een ander dan de verzekeringnemer zelf, worden in het faillissement van de verzekeringnemer en in de vereffening van zijn nalatenschap ingevolge afdeling 4.5.3 van Boek 4, betrokken in de gevallen bedoeld in de artikelen 23a en 23b.

2. Uitwinning kan geschieden tot het bedrag van de afkoopwaarde op de dag voorafgaande aan het einde van het risico. Artikel 21 leden 6 en 7 is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien de verzekering moet leiden tot een lijfrente, blijft het bepaalde in lid 1 buiten toepasselijk tot een zodanig bedrag als nodig is tot verzekering van een jaarlijkse uitkering voor de begunstigde ter grootte van tweemaal het ouderdomspensioen bedoeld in artikel 9 lid 1 onder b van de Algemene Ouderdomswet. Artikel 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van overeenkomstige toepassing.

4. De leden 1 tot en met 3 gelden niet in de gevallen waarin artikel 7.3.12c van toepassing is.

Artikel 7.17.3.23a. 1. Een uitkering wordt in het faillissement van de verzekeringnemer betrokken, indien de verzekering tijdens dat faillissement tot uitkering komt.

2. Lid 1 werkt niet tegen degene wiens aanwijzing als begunstigde reeds vóór de aanvang van het faillissement onherroepelijk was.

3. De curator kan het bedrag waarvoor de uitkering in het faillissement wordt betrokken, van de verzekeraar opeisen. Heeft de verzekeraar echter voordien reeds aan de begunstigde betaald, dan geldt de vorige zin slechts, indien de curator bewijst dat de verzekeraar van het faillissement op de hoogte was op het tijdstip der betaling. De curator die ingevolge de vorige zin geen betaling van de verzekeraar verkrijgt, heeft verhaal op de begunstigde.

Artikel 7.17.3.23b. 1. Een uitkering wordt in de vereffening van de nalatenschap van de verzekeringnemer betrokken, indien de verzekering tijdens die vereffening of als gevolg van het overlijden van de verzekeringnemer tot uitkering komt.

2. Voor de vereffening van de nalatenschap wordt het recht op de uitkering voor zover zij voor uitwinning vatbaar is, gelijkgesteld met een vordering der nalatenschap die ten laste van de gezamenlijke erfgenamen aan de tot uitkering gerechtigde is gelegateerd.

3. De uitkering is niet voor uitwinning in de vereffening vatbaar, indien de aanwijzing als begunstigde reeds vóór het overlijden van de verzekeringnemer onherroepelijk was of voor zover reeds vóór de vereffening ten laste van de begunstigde beslag onder de verzekeraar was gelegd.

Artikel 7.17.3.24. Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van vijf jaar na de dag waarop die vordering opeisbaar is geworden, tenzij een langere termijn is bedongen.

Artikel 7.17.3.25. 1. Van de artikelen 20 leden 1 en 2 en 20a kan niet worden afgeweken.

2. Van de artikelen 12a, 16 en 16a kan niet ten nadele van de verzekeringnemer, de begunstigde of de pandhouder worden afgeweken.

3. Van de artikelen 13, 15 en 17 kan niet ten nadele van de verzekeringnemer, de begunstigde of de pandhouder worden afgeweken, indien de verzekeringnemer is een natuurlijk persoon en deze de verzekering sluit anders dan in verband met de uitoefening van een beroep of bedrijf.

ARTIKEL II

Titel 18 van Boek 7 van het nieuw Burgerlijk Wetboek wordt als volgt vastgesteld.

TITEL 7.18.

Lijfrente

Artikel 7.18.1. Lijfrente is het van het in leven zijn van één of meer personen afhankelijke recht op een periodieke uitkering in geld.

Artikel 7.18.2. 1. Indien een uitkering op de vervaldag niet is betaald en ook binnen een maand na een schriftelijke aanmaning nog niet is voldaan, kan de gerechtigde de lijfrente, voor zover nog verschuldigd, bij een schriftelijke mededeling aan de schuldenaar omzetten in een vordering tot vergoeding van het bedrag dat is vereist voor het kopen van een gelijke lijfrente.

2. Nochtans is de schuldenaar van de lijfrente bevoegd de nakoming van zijn verbintenis op te schorten indien hij op redelijke gronden betwijfelt of het lijf nog in leven is.

Artikel 7.18.3. Over een periode waarin het lijf overlijdt, is de rente slechts verschuldigd naar evenredigheid van het aantal dagen dat hij heeft geleefd. Indien de rente vooruit moest worden betaald blijft zij over de gehele termijn verschuldigd.

ARTIKEL III

De inwerkingtreding van deze wet wordt bij de wet geregeld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

De Minister van Justitie,